



ЊИВА

Ратарски недељни лист.

Број 47.

21. (8.) новембра 1915.

XVIII. год.

Претплата је: 3 круне на целу годину.
Излази сваке недеље.

Уредништво и наклада «Њиве» је:
Budapest, Egyetem-utca 4.

Излази и на мађарском, словачком, рушњачком, румунском и немачком језику.

Новац и плуг.

Док ови редови дођу читаоцу до руку, остаће само још неколико дана до онога рока, који је влада одредила за упис ратнога зајма. Дана 4. (17.) новембра навршује се месец дана за тај упис. Познато нам је да први и други ратни зајам нису уписивали само богаташи, који имају много новаца, него су их уписивали и сиромашнији људи, дајући држави своје уштеђене новце у зајам на добру камату. Као што се чује, биће тако и овом приликом. Има поузданог изгледа, да ће и при овоме трећем ратном зајму жарко домољубље побудити многе њих да се истакну још и већма, него што су то учинили први и други пут. Ако и наш ратарски свет у овим задњим данима

уписа ратнога зајма буде у томе живо учествовао, моћићемо исказати такви успех, са којим ћемо се не само поносити, него ћемо осветлати себи образ и пред већим и богатијим вародима. Ми можемо да наведемо неколико примера међу домовинским ратарима, који јасно говоре о њиховој свести. Тако је нпр. Михаило Тот, ратар из Ижаке, уписао ратни зајам са 56,000 круна; а Марија Месарошева, праља у Чаби, уштедила је перући из куће у кућу 100 круна, те је и то уписала за трећи ратни зајам. У селу Ханви, које броји само 630 становника, уписано је толико ратнога зајма, да на сваку душу, па чак и ону циганску, долази по 100 круна. Мала општина Нађдолањ, у жупанији Вапц, броји 600 душа: имање јој износи само 20 хиљада круна, па је општинско веће

пону, дало цело ово сеоско имање за трећи ратни зајам.

Ну што да пунимо свој лист набрајајући оваке светле примере домољубља. Кад буде упис већ закључен, саопћићемо му успех и исказаћемо имена оних, који су се при упису нарочито истакнули. Главни је сада још да подстакнемо оне, који су се досад устезали, предомишљали, да се они са својим уписом не одлуче. Сваки шкоди себи самоме, ако свој новац не уложи у обвезнице ратнога зајма.

Ми смо послали свакоме читаоцу нашега листа ону малу књижицу, којом смо протумачили користи од уписа ратнога зајма. Нека свако још једном прочита ту нашу књижицу, па нека похита да помогне држави да извојује себи мир. Награда ће бити свакоме: добро укамаћени новац и добро укамаћени мир!

*

Данас, у ово доба уписа овога трећега ратнога зајма, имадемо да извршимо још један врло важан задатак, једну свету дужност, а та је: да обрадимо своју земљу. Има право преузвишени г. барон Имре Гиљањ, министар пољопривреде, што каже: «ми водимо управо два рата, један водимо на ратишту, а други на нашој земљорадњи.» Колико је важно да на ратиштима победимо, исто је толико важно да постигнемо реда и успеха у својем газдинству.

Браћо Ратари! Јесењи пољски радови, орање и сејање, мије нам још

у реду. Сви ми знамо које су и какве су тешкоће са којима ваља да се боримо — али треба да их савладамо, да урадимо и оно, што се чини да је готово немогућно. Ми смо чувени по свету са својом земљорадњом; она нам је остала и од предака наших у аманет. Ну данас је земљораднички рад — света дужност на прама отаџбини. Не чекајмо, да нас власти наше подстичу и опомињу. Свако који данас живи на овој светој грудни наше Богом благословене земље, нека са удвострученом снагом обради своју земљу, а кад је своју урадио, нека помогне да се уради земља и ономе, који је по позиву своје морао поћи на бојиште. Некад је цар Наполеон довикнуо својим војницима: «Јунаци моји! Данас је цео свет упр'о очи своје у вас». — Тако и ми довикујемо сада нашим ратарима:

«Браћо Ратари! Цела мила Домовина гледа сада у вас!

Нека је благословено дело вредних руку ваших, а рђом капао, да Бог даде, довека онај, који не прегне из све снаге своје, да посвршује заостале јесење пољске радове своје!

Састанци за нашу потпорну благајницу. Врло нагло расте број оних, који су похитали да осигурају себе и своју породицу код радничке потпорне благајнице. По свима крајевима уземљи прже се састанци, на којима се држе соучна предавања о користима потгорне благајнице и тим приликама де уписују за чланове врло многи, који мисле и на сутра, на своју будућност.



После жетве — пре сетве.

VI.

Земља ослаби, ако у њој нема онога, што је потребно за исхрану биљке. Болесна је земља и у том случају, ако кроз дуже време у исту сејемо једну те исту врсту плода.

То већ свако зна, да је човеку и животињи највише потребна онда добра храна, када ће најтеже послове да ради. Ако је храна слаба, обоје ће брзо изнемоћи. И земља врши тежак посао, када има да одржи биљку, која се из ње храни. Ако у земљи нема онога, од чега се из семена биљке развија корен, лист, цвет и семе, онда ће та биљка или пропасти или ће остати, па ће усев бити врло слаб.

Маст и храна земље јесте ђубре. Ово мора бити чисто и добро. Не сме бити у истом семена од корова или само прљаве сламе.

Газде морају пазити, да своје ђубре, које је управо маст земље, скупљају у нарочитим ђубреницима. Када га изнесе на њиву и проспе, нека га одма и заоре. Многи не знају да јако греше, када на њивама оставе кроз дуже време неузорано ђубре. При заоравању ђубрета треба пазити, да се то честито уради, јер ћемо у противном случају, ако ђубре еамо овлаш затрпамо, од тога врло мале користи имати.

Ђубре мора бити добро. Оно је само онда добро, ако газда своје животиње честито тимари. Само је иза

добре пиће и ђубре као што треба. Када ђубре доспе у земљу, треба да пазимо, да га иста добро пробави. А то ће само онда бити, ако њиву спасемо од штеточиних гљива, корова и плеени.

Зло је, ако вечито једно те исто сејемо. Свакоме је познато, да нема тога бунара, који не би пресахнуо, ако из истога стално и непрестано прпемо воду. То је исто и код земље. ако стално исти плод беремо, њена снага мора бити исцрпљена. На овај начин не само да слаби земља, него се на њој све јаче шире непријатељи једног те истог усева. Нема тог газде, који се није уверио, да је већ идуће године имао у усеву више истих штеточина, ако семе није мењао.

Ово исто важи и за шећерну репу. Ако је чешће садимо на истом земљишту, брзо ће се и јако ће се разширити њен утаманитељ палоч (репин зарезник).

Као што се види, врло је важно, да разумно економишемо са снагом земље. Плодореда се морамо држати и то таковог, који не ће слабити земљу нашу.

Но не смемо заборавити ни на сушу и велику жегу, од које наши усеви често страдавају. И ако је ту најбоља помоћ добра киша, ипак је добро имати на уму, да ће сушу само добро нађубрени усев моћи без тежких последица издржати. Усев на слабој и мршавај земљи не ће је издржати и скоро ће сасвим пропасти.



Немоћни војник, који вештачку руку врло добро употребљава при копању.

Школа за немоћнике.

Влада је отворила школе за војнике, који услед задобивених рана и озледа у рату постадоше мање способни за рад. Циљ је овим школама, да немоћни војници таку обуку добију, да могу и онда себе обезбедити у животу, ако услед претрпљених озледа не би могли наставити своје

дотадашње занимање. Они пак, који би то још могли, добити ће вештачке руке или ноге и бити ће још и практично подучавани.

Данашња је наука толико напредовала, да многим немоћницима, који су до сада остајали богаљеви и просјаци, може повратити здравље и радну способност. Данас могу са вештачким ногама без штаци и они ићи,



www.nb.rs

НА
РО
ДНА
Б
И
Б
Л
И
О
Т
Е
К
А



Немоћни војник, који вештачком руком коси.

којима су обе ноге одсечене. Са вештачком руком могу пољоделци, па и обртници у врло много случајева наставити свој позив. При прављењу вештачких руку и ногу нарочита се пажња обраћа на пољоделце. Тако се у будапештанској радници праве јаке и лаке вештачке ноге, да би они, који су само на једној нози осакаћени, могли наставити своје при-

вредно занимање. Са прстенастом направом, која је причвршћена уз вештачку руку могу лако и чврсто ухватити пољопривредна радила, а нарочито косу. Држава даје бадава сваком осакаћеном војнику потребне вештачке удове и радила, која су му потребна да би могао наставити своје занимање.

У школи се свако подучава како



Немоћни војник, који вештачком руком копа.

треба да се служи са вештачким удовима и радилима. Нарочито се узима, при томе, у обзир код сваког појединца његов недостатак; те му се према томе одређује његово будуће занимање. Много се пази на то, каква су нарочита радила потребна ком немоћнику, па му се таква набаве и дотичног онда науче, како треба да се са истима служи. Стално

пазе на немоћне војнике, када су ови у послу, да би их могли научити на оне покрете, који су им због њихових телесних мана нарочито корисни. Цела је обука редовно скроз практична. Сврха је, да дотични научи какав посао, с којим ће моћи себи хлебац зарађивати. У школи се осим стручних ствари предају још и рачун, писање и читање. Слепи имају



Немоћни војник, који грабуља.

у Будапешти нарочиту школу. Они су лето провели у државној пчеларској школи у Геделу. У колико буду из школе излазили и такови, који немају својте и не би могли уновчити свој посао, за такове ће се подигнути, под стручним људима, постаје и радионице, где ће они моћи

доћи до своје зараде. За оваке је већ сада милитарима појединаца осигурана једна баштованска постаја.

Поједина су привредна душтва одлучила, да подигну живинарске и зечарске постаје, да би у истима могли немоћни војници доћи до зараде. Врло би лепо било, када би

наше боље газде, који се баве са живинарством и зечарством у ову сврху поклањале добре примерке за приплод. На много места ће се поред болнице зеље производити и са плуговима који су удешени за немоћнике, преоравати ће се запарложена земља. У корист немоћних војника предвиђена су предавања из приреде и течајеви из обрта.

Види се, да и држава и друштва раме уз раме узимају удела око старања наших немоћних војника. Установе, које ће се створити бити ће од користи њима и народу и служити ће за темељ лепше Мађарске. Милосрђе и љубав ваља указивати делима. Ако ико, то наши немоћни ратници заслужују највише нашу љубав.



Ћубрење и подкречавање воћана.

Јесен је доба за ѡубрење воћана; онда по воћци престају кружити сокови.

Са корена воћке треба скинути земље све до два прста дебљине.

Ћубре не сме доћи у непосредан додир са жилама, да не би воћка угинула. Воћку ћемо у толикој ширини опкопати, колику износи њена круна. Када проспемо ѡубре у земљу, претрпати ћемо исто са земљом. Колико ћемо ѡубрета употребити, то

зависи од величине воћке. Обично се узима једна или једна и по корпе ѡубрета.

Најбоље је кравље ѡубре. Где нема овога, може се и другојачије употребити.

Јесење је ѡубрење зато нужно, што киша и растопљен снег однесу до жила чорбу од ѡубрета, а-и само ѡубре до пролећа иструне, те је за развитак воћке од највеће користи.

Многи с пролећа ѡубре воћке, но греше. Пролећне ѡубрење шкоди воћкама, јер ѡубре преко лета не иструне, а земља сува остане.

Ако се зими посечемо, примећујемо, да нас рањаво место јаче боли, него лети. Тако је исто и код воћака. Озледе су према зими много осетљивије. Места посечених и покиданих грана су врло њежна и ако на иста падне влага, магла и мраз, толико оболе, да почну трунити. А то је и за саму воћку почетак пропадања.

Воћке се подкресавају с пролећа. Онда већ нема мразева, а сокови још нису почели по воћци кружити. Но и онда се морају места са воском обложити, да се не би од сунчаних зракова испуцала и тим пропуштала воду. Кад почну пропуштати воду, онда ће већ брзо почети и трунути.

Имаде воћака, које се не смеју с пролећа водкресивати. Таке су нпр.: трешња, вишња и орах. Ове воћке од себе чине своју круну. Ако је нужно орах подкресати, то се сме само у другој половини јунија учинити, јер ће раније само од штете бити.

Воћке, које су с јесени засађене, не треба пре пролећа кресати.



Огледало светскога рата.

О Србији много говоре оне речи, са којима је неки новинар известио свој паришки лист са србијекога бојнога поља.

— Кад сам стигао — вели тај паришки новинар — у седиште српске владе, јавио сам се Јанковићу, министру спољашњих послова и молио сам га да ми даде пропусницу, да се могу слободно кретати по Србији. Министар ми је дао пропусницу са овим речима:

— Ево вам, господине, пропуснице, па идите куда вам драго, да видите како умире Србија!

Пуковник Павловић, заменик шефа српскога генералнога штаба, не прима никога, ради непрекидно врло много, ма да знаде, да Србија иде правце у гроб.

Грчки пуковник Малком, који је такођер полазио српско ратиште, говорио је дуго са енглеским и са француским генералима, па им је изјавио, да је Србија на умору. Србији био би спас, да јој војска претрпи смртни удар — што ће бити извесно за који дан. Сада је већ узалуд, да руска, енглеска и француска војска напада Бугарску, све да дође у већем броју — Србији нема више спаса! — Малком

је заповедник атинскога пука, на гласу је као војник. Његов извештај поразно је енглеске и француске заповеднике, који изјавише ма како да жале Србију, ипак не могу ништа против налога, које су добили.

Талијанско ратиште обележио је генерал Светозар Боројевић овако:

«Држим сваку позицију, коју сам још у почетку рата примио. Од генерала до задњег баке — свако се одушевљава успехом треће битке на Изонцу. Артиљерија наша радила је одлично — сузбила је све нападаје непријатељеве.»

На западном и северном ратишту све је по староме. Грађани свију ратујући држава траже гласно да се закључи мир!

Поправљајмо наше песковито земљиште са ђубрењем у зелен.

У нашој држави има неколико милијона јутара песковите земље, која је и до сада поред малог броја марве врло слабе усеве давала. После рата ће на овом земљишту бити још слабији род, јер ће број стоке знатно опасти. Главни је разлог досадашњем слабом усеву, да наше газде нису могле на песку доста пиће произвести. Када будемо са средствима, којима располажемо, ово земљиште плодноснијим учинили, онда ћемо већ злу лако стати на пут. Ово ћемо постићи са ђубрењем у зелен, које Немци већ одавно са успехом употребљавају. На овај се начин везује и уноси у земљу азот, а исти

је као што добро знамо, за биљке од најпотребнијих храњивих састојака. У ову се сврху употребљавају песковити грашак, коњски грах, лудерна са жутиим цветом и црвена детелина. Све ове биљке дубоко пуштају свој корен, те могу и дубље слојеве земље обогатити са нитрогеном.

Но све ове биљке дају земљи само нитрогена, те се кали и фосфор морају са вештачким ђубретом надокнадити. Сваке друге-треће године треба под ове биљке, по катастралном јутру, бацити још до две-три метарске центе кали-суперфосфата.

Немачка је са ђубрењем у зелен постигла, да је на сасвим неплодној земљи добила 10—15 мет. центи ражи. Овај начин обрађивања, који са успехом одомаћише наши верни савезници, треба да и ми покушамо. Земља се најуспешније онде поправља, где биљку коју сејемо за ђубрење у зелен, не косимо, него је када цвета као ђубре узоремо.

Јединствени чокот. У башти енглеског краљевског двора у граду Виндзору, налази се један колос-чокот, чија је лоза разведена на чардаклију, која надкрива површину од више стотина квадратних метара. Чокот роди сваке године преко 1000 гроздова, које отменици купују по 25—250 кр. грозд. Према томе чокот доноси просечно прихода годишње око 137,000 круна. Чокот је добила на поклон као свадбени дар једна пруска принцеза — Викторија Лујза — при удаји.

Новије владине наредбе.

Државна Влада издала је прошлих дана више изнимних наредба, од којих доносимо следеће по нас важније :

Путем области утврђене цене израђене кудеље.

Влада је, почевши од 15. октобра, о. г. утврдила цене израђене (неизгребенате) чисте, истрљане кудеље и кучине.

Првокласна сушена, истрљана кудеља, ако нема у истој више од 5% отпадака по м. центи стаје 3·80 круне.

Другокласна, сушена, истрљана кудеља по м. ц. 3·50 кр.

Првокласна, истрљана кучина по м. ц. стаје 3·10 кр.

Првокласна не осушена кудеља по м. ц. стаје 3·10 кр.

Сушена сељачка кудеља, ако у истој нема више од 10% отпадака по м. ц. стаје 3·00 кр.

Првокласна несушена истрљана кучина по м. ц. стаје 2·20 кр.

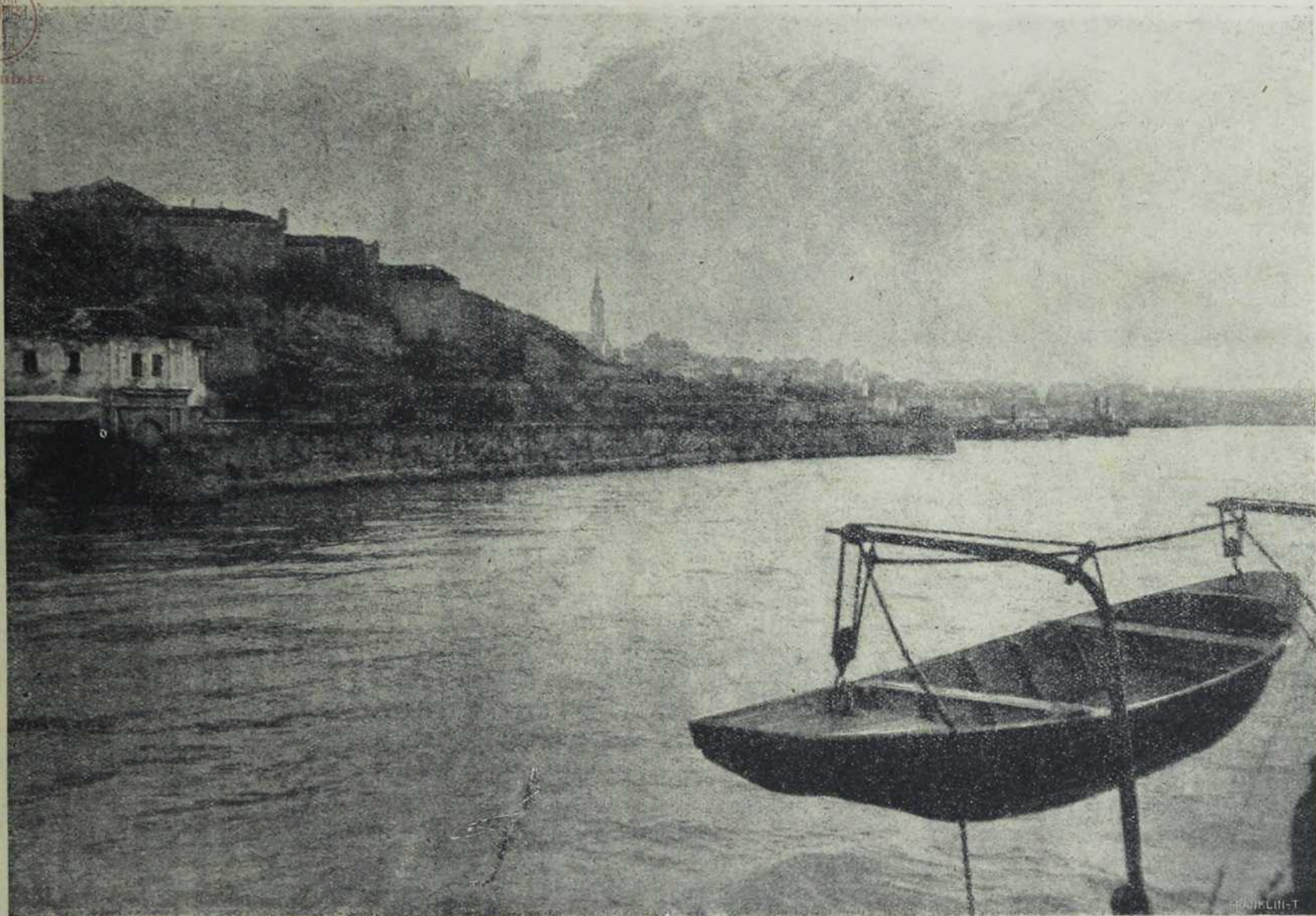
Кучина пропуштена кроз ручну трлицу по м. ц. стаје 90 фил.

Ове цене се разумеју у готовом, на робу која стиже у стоваришне постаје суве и погодне за утоваривање. Све друге погодбе, које иду на уштрб купца, јесу без вредности. При кредитирању куповнине камата може бити само са 2% виша од камате код Државне Банке. Продаје и куповања или посредовање код сваких продаја и куповања, која се противе са установама наредбе бити ће кажњавана.



www.nb.rs

Н
А
Ц
И
О
Н
А
Л
Н
А
Б
И
Б
Л
И
О
Т
Е
К
А



Београдске слике: Калимегдан и Савамала.



Нова наредба о продаји и реквизицији овогодишње жетве. Издали смо 1-ог новембра по нов. кал. ванредни број «Њиве» да њиме што пре упознамо своје читаоце ратаре просто и разговетно са свим оним, што ваља да знају сви ратари о продаји и реквизицији овогодишње хране. Тај ванредни број «Њиве» послали смо у свако наше село и Општинском Поглаварству у много примерака: да их оно раздели нашим ратарима. Ко га није још добио, нека иде у сеоску кућу, па нека га тамо иште. Може га добити, ако му треба, и на мађарском, немачком, словачком, румунском и рушњачком језику.

Немачки цар као раденик. Читамо у једном шлеском листу, како је месеца августа нека река тако набујала, да је хтела да пробије варошки обранбени насип. Војска је принуђена да одржи насип. Сам цар Вилхелм зграбио је секиру, те је ударао кочеве крај насипа. Кад су то видели цареви генерали, како сам цар вуче тешке греде и даске, скинув са себе војнички мундур — прискочише и они у помоћ. То је било баш онога дана, када је пала Варшава.

Верни слуга министра председника. У болници у Великом Вараду умро је кукуљави старац Шандор Жолдош, који је 45 година дана служио Коломана Тису и затим био слуга и министру председнику грофу Стевану Тиси. Министар-председник је често пута полазио свога болеснога вернога слугу у болници и кад је умро, послао му је на одар красан венац.

Уточниште слепим инвалидима. Влада подиже у Сегеду уточниште за оне војнике инвалиде, који су ослепили, те не могу ни са државном потпором да се издржавају. Ту ће слепи инвалиди имати храну и стан за целог века свога.

После смрти предложен за одликовање. Др. Стеван Брзак поручник 70. пешачке пуковније, који је као заповедник једног стројно-пушчаног одељења пао на северном ратишту, одликован је након смрти му, ради успешног и храброг му држања пред непријатељем, трећим степеном војничког крета за заслуге на ратној врпци.

Употреба излечених војничких коња. Министар рата дозволио је, да се оним газдама, који су оскудни у припрези и раденицима, могу из војених коњских лечишта позајмити они излечени коњи, који се могу употребити за лаке радове — до 15. децембра и то у такоме простору, са којег се, по војеној потреби, могу вратити за 48 сати.

Милодари војницима. Припомоћни одео «Друштва Угарскога Црвенога Крета» моли наше ратаре да и они дарују нашим војницима милодара и да их пошаљу на адресу: Budapest V., Lipót-körút 1. sz.

Канап од папира. Пошто се не уважа више ни конопље, ни лана из страних земаља, понестало је већ и канапа. Папирне фабрике у Немачкој праве сада канапе од папира, који су исто тако добри, као кулеђни или ланени канапи.

Јефтиноћа у Петрикову. У граду Петрикову, који је тек недавно био ратиштем, пошто су Руси из њега протерани, влада управо неверојатна јефтиноћа. Килограм хлеба стаје 45 фил., килограм говедине 1'80 фил., килограм сланине 4 кр., 1 јаје 8 фил., две младе патке 3—3'50. А и млеко, масло и поврће, све је врло јефтино.

Књижевна вест. Изашао је из штампе „Пријатељ Народни“, први српски календар за год. 1916. Повећан је и велик је седам табака велике осмине, а доноси уз поучну и забавну садржину још и 32 лепе слике из данашњег рата. — Уредио га је и ове године Чика-Стева. — Цена му је 60 филира и поручује се у Наклади Франклиновога Друштва (Budapest, Egyetem-utca 4.).



Са севернога ратишта: Доручак у табору.

ЗАБАВА

Сакривено благо.

Често се догађа, да код рушења какве старе зграде зашпе будак радника или код орања плуг пољоделца о стари суд, напуњен златним и сребрним новцима старога кова.

То су благо пре много година зазидали или закопали бојажљиви људи, да у ратно време спасе свој имутак од разбојничких чета непријатељске, плаћеничке војске. Тадашњи власник новца, па и потомци његови, давно су већ помрли, но лонац је с благом остао читав, па његов садржај узимају у посед страни налазници.

Времена су се променила, али се није променио начин мишљења људи, премда се од тада развио велик, врло разграњен и потпуно прокушан сустав новчаног и вересијског посла, који је сигурнији од удубине,

која је издубена у зиду или од јаме, која је ископана у земљи, а осим тога више користи господарству. Ономе наиме, ко данас жели справити свој новац на сигурном месту, стоје на расположењу штедионице, задруге, банке, поштанска штедионица. Ти заводи не пружају само сигурност, већ и укамаћују новац, који је код њих смештен; ти заводи не похрањују само новац, већ га давањем вересије и зајма преудешавају у нове господарске вредности. Тако смештени новац оплођује народно господарство, у које струји кроз хиљаду и хиљаду жлебова. Ти су заводи увек одговорни за имутак, који им је поверен, а уз то може власник ма када сасвим слободно располагати имутком, што га је поверио тим заводима.

Али унаточ томе има данас људи, који и сада закопавају или другачије сакривају свој новац, управо тако, као што је радио њихов прадед за ратова у давно прошлим временима. Ти људи не виде, да господарски живот и унаточ рату даје струји и не знају,

да се у ратно време може новац рентирати у повећаној мери.

Ако темељно испитамо, шта се догодило с оним силним новцем, који је управо због рата доспео у промет, можемо установити, да је део тог новца доспео у штедионице, задруге или банке, које исказују растуће кретање уложака; део се тог новца опет употребио за потписивање ратног зајма или за набаву других вредностних папира; многи су обратили новац на инвестиције, а тиме повећали свој доходак, док су други исплатили своје дугове. Но велик део оног новца, који се стекао поради рата или се поради рата одузео досадањему своме опредељењу, није пошао ниједним од тих путева, већ је заостао у рукама власника. Ти власници држе злато под кључем, сакривају бапковне ноте, па их нагомилавају а извлаче из промета и сребрни, никаљни и брончани ковани новац. Тај новац лежи неугамаћен и без вредности у чарапама, међу рубенином или у ладици сандука. Ни позив државе, која је у сврху одбране својих граница емитирала ратни зајам, ни обилне камате, које обећавају штедионице и банке или задруге, нису кадри да ослободе то сакривено благо из његова затвора.

Како се чини, лебди тим људима на уму мисао, да на тај начин могу најбоље осигурати свој имуток и да им је тако новац најбоље заштићен против крађе, умалења вредности или пропасти.

А управо је противно истина.

Искуства пређашњих времена доказују, да је на тај начин сабрано благо у многим случајевима украдено, а у многим случајевима је опет пало жртвом пожара или су га изгризли мишеви, или је остало заборављено у свом скровишту.

Кад се опет нашло то благо, био је ковани новац већ стављен изван промета; обвеза је у погледу откупа банковних нота већ претстала, а бојажљиво чувано благо изгубило је вредност, док је папирнати новац постао неупотребивим папиром.

Привремено нагомилавање новца још би се дало разумети код оних, који морају бити спремни, да ће евентуално морати с места бежати пред непријатељем. Али подручје наше домовине сасвим је очишћено од неприја-

теља; против непријатеља стоје наше чврсте, ратоборне и на победе привикле чете; наша славна војска војује далеко у Русији и у Србији.

Одбацимо дакле тај наивни страх и бојазан!

Задржавање новца не само да није од користи ни појединцу, већ поремећује новчани промет, власницима проузрокује губитак на дохотку, узроком је несташици ситниша и проузрокује застоје у свакађем животу.

Не гледећи на све то, уопће нема смисла нагомилавање и сакривање новца, а у садањим је приликама то још и непатриотичај чин.

Данас су срећа и невоље појединаца у уском споју с државом.

Добробит будућности моћи ће се само онда сигурно постићи, ако победимо у рату. Ако докле желимо осигурати нашу добробит, стављајмо држави на располагање неопходно потребно средство за ратовање, то јест новац.

На видело дакле са сакривеним благом!

Нека свако односи свој златни новац у најближу подружницу Аустро-Угарске Банке, или у Државну Благајну. Не као дар, јер држава не тражи жртве, већ зато, што је то дужност сваког домољуба.

Онај, ко је сакрио и сакупио сребрни, никаљни или брончани ситниш, нека тај новац врати промету, нека га однесе у најближи порезни или поштански уред или пак нека с њим извршује плаћања. Тиме не ће нико допринети жртве, јер посед кованог ситног новца не пружа ни у чему већу сигурност од банковних нота, те ће он само радити као домољуб, који је приправан за своју домовину све жртвовати; као онај, којему савест заповеда, да ништа таково не ради, што је у овим тешким временима штетно по опћу ствар, или што проузрокује застоје, а међу овим застојима није најмањи несташица силног кованог новца.

Не сакривајмо ни банковних нота! Ко има већу своту банковних нота, него што му је сместа или у скорој будућности потребна, нека нотира или купује обвезнице ратног зајма, или нека исплати своје дугове, или нека новац уложи у штедионицу. Тако ће му новац не само носити камате, већ ће он

користити и народном господарству, то јест целокупности, а осим тога ће се решити брига око чувања. Обвезнице ратног зајма чувају и рукују без сваког трошка службена места за откупљивање, којима је поверено откупљивање купона (држ. благајне и порезни уреди, поштанска штедионица, поједине банке), те главни завод и подружнице Аустро-Угарске Банке. Штедни улошци пак могу се сместити и уз приуздрајај, да може с њима располагати само становита особа. Поради тога могу се — како обвезнице ратнога зајма, тако и штедионичке уложнице — потпуно осигурати против сваковременог штетовања, које би могло потецати из неповласног отуђења.

Хиљаде и хиљаде наших милих и драгих полази сваке недеље на бојно поље, остављајући код куће своју обитељ, своје звање, свој имуток, зато, да жртвују свој живот за домовину, те осигурају добробит свију нас.

Може ли се дакле унаточ томе наћи таквих људи, који не ће да се растану од својих златника, сребра, ситниша, или банковних нота ни онда, кад тај растанак није скопчан с губитком, већ напротив пружа каматну добит и новчану сигурност!

«Нар. Нов.»

КОВЧЕЖИЋ.

Колико може живети јелен? Једна стара ловачка пословица вели, да коњ живи трипут више, него пас, човек трипут више, него коњ, а јелен трипут више, него човек. Али како се у најновије доба установило, мање траје живот јелена, него што се у народу држи. Како «Deutsche Jägerzeitung» извешћује, дан данас јелен, који слободно живи у шуми, једва може више живети од 45 година, осим у Карпатима или ловачким алпинским ревирима. Али опет убије се кад-кад и старији јелен. Војвода Ернет II. од Саксен-Кобург-Готе убио је 1880-тих година јелена, који је имао 40 година. Ловачки писац Р. пл. Домбровски пише, да је убијен јелен, који је имао 54 године. Године 1865. ухваћен је у једном тирингијском ловачком ревиру јелен, који је доживио 50 година.

Мађарска Газдинска Задруга образује бесплатно сеоске задруге, газдинске кругове и арендашка друштва и даје бесплатна савета у свима задругарским пословима. Земљоделцима даје бесплатна упутства при куповању земље, те држи исказ земља, продаваца и купаца. Ко је рад земље да куши или да прода, нека ту своју намеру јави Мађарској Газдинској Задрузи. Адреса је ова: Budapest, IX., Üllői-út 25. szám.

Одговорни уредник: ЧИКА-СТЕВА.

Издаје: Franklin-Társulat,
Budapest, IV., Egyetem-utca 4. sz.



Благо средство за пролив које ојачава стомак, не дражи црева а апетит отвара, јесу Фелерове ребарбара «Елаз пилуле». 6 пакета стаје 4 K 40 ф. франко. Има преко 100.000 захвалница и лекареких препорука. Апотекар Feller V. Jenő Stubica Centrala 31 (Zagreb m.). Познато је да болове ублажава и Фелеров «Елаз елуид». 5643 (f)

Огласи се примају
у наклади

ЊИВЕ

Budapest,
IV., Egyetem-utca 4.

ПОЗИВ НА ПРЕТПЛАТУ.



Преплатна је цена недељном, илустрованом, ратарском листу Њиви само 3 круне годишње. Поред ове малене претплатне цене добивају наши поштовани претплатници календар на дар, као божићни поклон Њивин — читаоцима.



Кад смо пре седамнаест година основали ратарски недељни лист Њиву нагласили смо: да смо ради да листом овим по јефтину цену уносимо у српску ратарску кућу здраву и корисну поуну, да забавним начином поучавамо српскога ратара корисноме знању и умењу — зарад његова свестрана напретка а у времену, у коме се свако живи отима да напредује. — Прелистајте нашу Њиву од године 1898. па до данас, па ћете се уверити из сваког ретка: да смо се поштено трудили, да се приближимо циљу, који смо истакли. Велики и неочекивани одзив, којег је стекао лист наш међу српским ратарима за ових седамнаест година излажења свога ободрава нас, да прионемо из све снаге и даље: да наша Њива буде из дана у дан све боља и лепша, а тиме српскоме ратару милија. — У то име излазиће Њива и од сада са овим подесним насловом сваке недеље једанпут, на целом табану овако лепе глатне артије, урешена лепим и одабраним сликама и доносиће у свакоме броју: поуке из пољоделства, воћарства и из сваке друге гране кориснога рада; учиће ратаре пчеларењу, гајењу стоке и пернате живине; извештаваће га о новостима у народу и држави, називаће му шта бива по свету; саопштаваће му земаљске и државне законе и уредбе; поучаваће га у разним важнијим грађанским пословима; одговараће на његова питања и упутиће га како да се помогне у својој нужди и потреби. — Овако лепо урешен, јефтин, забавно-поучни, недељни лист као што је наш лист Њива, — снажиће Србина ратара у борби живота за његов опстанак и напредак. У то име молимо све Србе ратаре који радо читају и читањем се пријатно забављају и поучавају: да се претплате на Њиву одмах од првих бројева, а ми ћемо им лист слати тачно и уредно. Лист је наш јефтинији и од погачица, зато га нико не може добити на вересију. — Претплата се шиље на адресу:

A Nyiva kiadóhivatalának Budapest, IV., Egyetem-utca 4.